

Prezentăm un singur formular care poate fi adaptat la toate situațiile de revocarea donațiilor ce se pot ivi în practica judiciară.

DOMNULE PREȘEDINTE,

Subsemnatul(a)_, domiciliat(ă) în_, chem în judecată și personal la interogatoriu pe pârătul(a) ___, domiciliat(ă) în_, pentru

REVOCAREA CONTRACTULUI DE DONAȚIE autentificat sub nr._, din_, de notarul public_, pentru:

- 1) neîndeplinirea obligațiilor pe care și le-a asumat pârătul(a);
- 2) ingratitudea pârâtului(ei);
- 3) este făcută între soți.

De asemenea, vă rog să obligați pe pârăt(ă) să-mi restituie bunurile donate și să-mi plătească contravaloarea bunurilor mobile pe care le-a înstrăinat, valoarea veniturilor realizate după data introducerii acțiunii și cheltuieli de judecată.

Motivele acțiunii:

În fapt, fiind în vârstă de peste 80 de ani și bolnav, am donat pârâtului(ei) toate bunurile mobile și imobile, iar el (ea, și-a luat obligația să-mi acorde îngrijire și întreținere pe tot restul vieții mele. Nerespectarea obligației asumate este prevăzută de art. 829 rap. la art. 1020 C. civ. cu sancțiunea desființării donației. Pârătul (a):

1) refuză să-și îndeplinească obligația asumată și acest lucru este prev. sub sancțiunea nulității donației, de disp. art. 829-830 și 1020 C. civ.

2) se face vinovat(ă) de ingratitude pentru că:

- a atentat la viața mea;
- este culpabil(ă) de delict, cruzimi și injurii grave la adresa mea;
- fără cuvânt îmi refuză alimente, cazuri de revocare expres prevăzute de art. 831 C. civ.

3) pârătul(a) este soțul(ia) mea, caz de nulitate prev. de art. 937 alin. 1 C. civ.

De aceea, vă rog să admiteți acțiunea, să revocați actul de [donație](#) citat și să

obligați pe pârăt(ă) să-mi restituie bunurile ce formează obiectul donației și în a cărei(ei) posesie se află sau dacă bunurile nu mai există să-mi plătească contravaloarea lor.

De asemenea, vă rog să fie obligat(ă) să-mi plătească veniturile pe care le-a realizat din folosința acestor bunuri după introducerea acțiunii și până la executarea hotărârii, cât și cheltuielile de judecată pe care le voi face.

În drept, îmi întemeiez acțiunea pe dispozițiile art. 829-830, 831, 937 alin. 1 și 1020 C. civ., după caz.

În dovedirea acțiunii înțeleg să mă folosesc de interogatoriul părților, de proba cu acte și de declarațiile martorilor: _.

Depun prezenta cerere în dublu exemplar și copia contractului de donație, timbru fiscal în valoare de lei și timbrul judiciar în valoare de lei.

Data depunerii _

Semnătura _

DOMNULUI PREȘEDINTE AL JUDECĂTORIEI _

Explicații teoretice

REVOCAREA CONTRACTELOR DE DONAȚIE

1. CONSIDERAȚII PREALABILE

Revocarea este un mod specific de desființare a contractelor de donație, sediul materiei constituindu-l dispozițiile art. 829-840 și 1020 C. civ.

În principiu, donația este irevocabilă.

Donatorul nu mai poate reveni asupra hotărârii sale.

De la principiul irevocabilității donației, legea prevede, în mod expres, cazurile în care donația poate, totuși, fi revocată, cazuri pe care le găsim examinate în cadrul acestei acțiuni.

Revocarea este un mod specific de desființare a contractelor de donație, pentru motivele prevăzute de lege.

Potrivit art. 801 C. civ., donația este un contract prin care o parte numită donator transmite sau predă gratuit și definitiv unei alte persoane numită donatar, proprietatea unui bun sau mai multor bunuri mobile sau imobile, bunuri care să existe sau să poată exista în viitor, să aparțină donatorului, să fie licite, determinabile sau determinate și să se afle în circuitul civil.

Privind caracterul gratuit al donației, în practică se obișnuiește stabilirea unor obligații și în sarcina donatarului și în felul acesta caracterul gratuit este înlocuit cu cel oneros.

2. CARACTERISTICI

Contractul de donație se caracterizează prin solemnitate, gratuitate și irevocabilitate.

1. SOLEMNITATEA. Legea obligă părțile să încheie contractul în formă autentică, donatarul fiind obligat să accepte donația tot în această formă (art. 813-814 alin 2. C. civ.).

În practică se obișnuiește ca oferta și acceptarea să se facă prin același act autentic, dar se pot face și prin acte autentice separate, cu condiția ca actul de acceptare să fie anterior morții donatorului (art. 814 C. civ.).

Donația este admisă și între absenți, caz în care oferta și acceptarea se fac prin acte autentice separate, iar donația devine irevocabilă în momentul acceptării. Până în acest moment donatorul poate revoca oferta.

Oferta de acceptare a donației este interzisă minorilor și celor puși sub interdicție.

2. GRATUITATEA. În principiu, contractul de donație trebuie să fie gratuit, adică donatorul să nu primească din partea donatarului nici un contra echivalent material în schimbul bunurilor donate. Generalizarea practicii judiciare în această materie ne dovedește însă că această caracteristică este tot mai rar întâlnită, pentru că în majoritatea cazurilor se stabilesc anumite obligații în sarcina donatarului și în felul acesta caracterul gratuit este înlocuit cu unul oneros. Consecința acestei practici curente conduce la posibilitatea revocării contractului în caz de neexecutare a sarcinilor impuse donatarului.

3. IREVOCABILITATEA. Contractul de donație gratuit nu poate fi revocat decât în cele trei cazuri expres prevăzute de dispozițiile art. 829 C. civ. ai anume: pentru neîndeplinirea sarcinilor cu care s-a făcut, pentru ingratitudine și în cazul în care donatorului i se naște un copil ulterior donației.

Potrivit art. 937 alin. 1 C. civ., donațiile între soți fac excepție de la principiul irevocabilității, fiind prin esență revocabile. De asemenea, mai fac excepție donațiile între vii pentru lucruri viitoare (art. 821 C. civ.), ca și donațiile care cuprind cauze de revocare ivite ulterior încheierii lor (art. 825 C. civ.).

3. CAZURI DE REVOCARE

În practica judiciară, cele mai numeroase cazuri de revocare a contractelor de donație se datorează refuzului donatarului de a-și executa obligațiile asumate sau ingratitudinii lui.

Sediul materiei în constituie dispozițiile art. 829 - 840 C. civ.

1. DONATARUL NU-ȘI ÎNDEPLINEȘTE OBLIGAȚIILE ASUMATE. În marea majoritate a cazurilor, donatarul se obligă prin contractul de donație să îndeplinească anumite sarcini în favoarea donatorului sau a unui terț. În general, își ia obligația să acorde întreținere și îngrijire donatorului și soției acestuia pe tot restul vieții lor, iar în caz de nerespectare a acestei clauze se prevede dreptul donatorului, al moștenitorilor sau al creditorilor acestuia de a cere rezoluțiunea contractului. Este vorba de aplicarea dispozițiilor art. 1020 - 1021 C. civ., privitoare la contracte sinalagmatice, cu titlu oneros, dispoziții care în majoritatea cazurilor sunt prevăzute și în contractul de donație.

Donația poate fi revocată în cazul în care donatarul nu-și respectă obligațiile pe care și le-a asumat, caz în care donatorul poate cere, fie obligația donatarului să-și îndeplinească obligația luată, fie rezoluțiunea contractului.

Revocarea donației pentru această cauză nu este obligatorie, iar dreptul de a cere revocarea aparține donatorului, moștenitorilor și creditorilor acestuia. Terța persoană în favoarea căreia exista sarcina pe care donatarul și-a asumat-o nu poate cere revocarea, ci numai executarea obligației.

Dacă acțiunea se admite, donația se desființează retroactiv. Bunurile donate se reîntorc în patrimoniul donatorului, libere de orice sarcini sau ipoteți (art. 830 C. civ.). Dacă bunul sau bunurile donate au fost înstrăinate, donatorul are deschisă calea acțiunii în revendicare, împotriva terților dobânditori. Excepție fac bunurile mobile care se prescriu prin faptul posesiunii lor (art. 1909 C. civ.).

Pentru donatori nu există obligația restituirii fructelor culese până în momentul chemării în judecată pentru revocarea donației. Prin hotărâre va fi obligat să restituie fructele culese după ce a fost chemat în judecată.

2. INGRATITUDINEA DONATARULUI. Revocarea donației pentru ingratitudine este expres prevăzută de dispozițiile art. 829 și 831 C. civ. și este posibilă în următoarele cazuri:

a) Donatarul a atentat la viața donatorului. Se cere stabilirea intenției donatarului de a ucide pe donator, cât și tentativa de crimă. Dacă atentatul s-a săvârșit din imprudență nu poate fi vorba de ingratitudine. Existența acestei cauze nu este condiționată de pronunțarea unei hotărâri judecătorești de condamnare a donatarului, ci numai de constatare că el a avut intenția de a ucide pe donator;

b) Săvârșirea de delikte, crime sau injurii grave. Este vorba de nerespectarea obligației de recunoștință pe care donatarul o are față de donator. De aceea, faptele trebuie să fie comise de donatar împotriva donatorului, iar existența și gravitatea lor se apreciază în concret de instanțele judecătorești prin hotărârea pronunțată. Asemenea fapte în majoritatea cazurilor constituie infracțiuni și sunt sancționate potrivit dispozițiilor legii penale.

În practica judiciară se obișnuiește ca la acțiunea civilă prin care se cere revocarea actului de donație, întemeiată pe această cauză, să se atașeze hotărârea penală de condamnare a donatarului pentru faptele comise împotriva donatorului;

c) Refuzul de alimente. Sunt contracte de donație prin care donatarul nu și-a asumat nici o obligație. Din această cauză el refuză să acorde donatorului, aflat în nevoie, sprijinul material care i se solicită și se apără invocând lipsa din contract a unei asemenea obligații. Donatarul uită că are o îndatorire de recunoștință legală față de donator, care în mod gratuit i-a transferat dreptul de proprietate asupra unor bunuri, îndatorire care se transformă într-o obligație concretă de a acorda sprijin material donatorului din momentul în care acesta se află în nevoie. Refuzul nejustificat de a-și îndeplini obligația legală, a acorda sprijinul material, dă dreptul donatorului să ceară revocarea contractului de donație pentru ingratitudine, în temeiul art. 829 rap. la art. 831 alin. 1 pct. 3 C. civ.

Revocarea donației nu poate fi admisă în cazul în care instanța reține că donatorul a refuzat alimentele oferite de donatar.

Cererea de chemare în judecată trebuie făcută în termen de un an din ziua când s-a comis fapta sau din ziua în care donatorul a cunoscut faptul (art. 833 alin. 1 C. civ.).

Dreptul de a sesiza instanța aparține numai donatorului și acțiunea poate fi continuată de moștenitorii săi. În mod excepțional moștenitorii au calitatea de a cere revocarea în cazul în care donatorul a decedat înainte de împlinirea termenului de un an, prevăzut de art. 833 alin. 2 C. civ.

Revocarea pentru ingratitudine produce efecte retroactiv, donatarul fiind obligat să restituie în natură

bunurile primite și să plătească despăgubiri civile pentru bunurile deteriorate sau avariate etc.

Spre deosebire de revocarea pentru neîndeplinirea sarcinilor impuse, revocarea pentru ingratitude nu desființează înstrăinările făcute de donatar, nici ipotecile sau alte sarcini reale, cu care el ar fi putut greva bunul primit, cu condiția ca aceste operații să fi avut loc anterior cererii de chemare în judecată.

În caz de revocare, donatarul se obligă să restituie valoarea pe care bunurile înstrăinate o aveau în momentul introducerii acțiunii, cât și veniturile obținute de la data sesizării instanței (art. 834 alin. 2 C. civ.).

3. PREDECESUL DONATARULUI. Art. 825 C. civ. prevede posibilitatea stipulării în contractul de donație a clauzei ca bunurile donate să revină donatorului în cazul în care donatarul ar muri înainte de el, cât și în cazul când donatarul și descendenții săi ar muri înainte de el. O asemenea stipulație nu se poate face decât în favoarea donatorului.

4. Nașterea UNUI COPIL POSTERIOR DONAȚIEI. Orice contract de donație - indiferent de părți, formă și valoare - este revocat de drept dacă donatorul, în urma încheierii contractului de donație, dobândește un copil legitim, din căsătorie sau din afara ei. Nașterea copilului conceput în timpul donației poate avea loc chiar după moartea donatorului (art. 837 C. civ.).

Pentru că revocarea operează de plin drept, în temeiul legii, nu este nevoie de o acțiune în revocare, ci de o acțiune în constatare, introdusă în baza art. 111 C. proc. civ., de partea care are un asemenea interes.

Orice clauză sau convenție prin care donatorul ar renunța la revocarea donației pentru naștere de fiu este nulă și fără nici un efect, pentru că revocarea operează în favoarea copilului (art. 839 C. civ.).

5. DONAȚIA ÎNTRE SOȚI. Orice donație făcută între soți în timpul căsătoriei este revocabilă (art. 937 alin. 1 C. civ.).

Donatorul, în lipsa unor dispoziții contrare, poate cere revocarea oricând, atât împotriva soțului donator, cât și împotriva succesorilor săi, în ultimul caz fiind condiționată de existența ingraturii din partea donatarului.

Revocarea donației este posibilă și după încetarea căsătoriei, iar donatorul, spre deosebire de cazurile de revocare prevăzute de art. 829 C. civ., nu este obligat să motiveze revocarea, pentru că este expres prevăzută de lege.

Revocarea poate fi expresă, adică exprimată în mod neîndoiește, dar este posibilă și revocarea tacită, implicită, care poate rezulta din orice act ulterior al donatorului din care reiese voința sa de a revoca donația respectivă.

Donatorul nu poate renunța la dreptul de a cere ca donația făcută în timpul căsătoriei să fie revocată, dar nici nu este obligat să exercite un asemenea drept.

4. SESIZAREA INSTANȚEI

Fiind vorba de o acțiune personală, punerea în mișcare a acțiunii civile în revocarea contractului de donație

se face prin cererea de chemare în judecată, care trebuie să cuprindă elementele prevăzute de art. 112 C. proc. civ.

Calitatea de reclamant o are persoana care este îndreptățită să ceară revocarea contractului de donație, care poate acționa personal sau prin reprezentare. Donatarul are calitatea de pârât.

Obiectul cererii îl constituie revocarea contractului de donație și reclamantul are obligația să indice motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază cererea. Poate fi vorba de nerespectarea de către donatar a obligației de întreținere pe care și-a asumat-o sau de o cauză de ingraturitudine etc.

Precizarea obiectului și arătarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază cererea de revocare trebuie să se facă cât mai concis.

Dovada capetelor de cerere se poate face cu orice mijloc de probă admis de lege: interogatoriul pârâtului, martori, expertiză etc.

Cererea de chemare în judecată se timbrează la valoarea bunurilor donate, motiv pentru care reclamantul are obligația să indice valoarea bunurilor respective.

Cererea se depune în dublu exemplar și trebuie însoțită de copia legalizată a contractului de donație și de copiile eventualelor înscrisuri de care reclamantul înțelege să se servească.

LegeAZ.net